

Gemeenteraad Vlissingen
Postbus 3000
4380 GV Vlissingen

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONS KENMERK

DATUM

BEHANDELD DOOR

BEZOEKADRES

2214859 / 2214866

20 december 2022

B Heemskerk

Paul Krugerstraat 1

TELEFOON

+31118729601

BIJLAGEN

Rapportage
eindmeting

ONDERWERP

eindevaluatie pilot opschorting I-criterium coffeeshops

Geachte raad,

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de resultaten van de eindmeting pilot opschorting I-criterium coffeeshops. Op grond van de positieve uitkomsten van de eindmeting stellen wij voor om het Ingezetenen criterium niet langer te handhaven.

Achtergrond

Er zijn 2 coffeeshops in Vlissingen, coffeeshop Purple in de Aagje Dekenstraat en coffeeshop Aarden in de Nieuwstraat. Op grond van het beleid mogen er in Vlissingen maximaal 2 coffeeshops gevestigd zijn. Sinds 1 mei 2012 handhaaft de gemeente Vlissingen het Ingezetenen-criterium (I-criterium). Dit betekent dat niet-ingezetenen van Nederland vanaf 1 mei 2012 geen toegang meer hebben tot de beide coffeeshops. De handhaving van het I-criterium is ingesteld om drugstoerisme en de bijbehorende overlast uit de gemeente te weren. Het I-criterium is een van de zes landelijke gedoogcriteria voor coffeeshops (de zg. AHOJGI-criteria). Deze criteria houden in dat de coffeeshops zich moeten houden aan de volgende regels:

- A: Geen affichering
- H: Geen harddrugs
- O: Geen overlast voor de omgeving
- J: Geen verkoop aan jongeren beneden 18 jaar
- G: Geen verkoop in grote hoeveelheden
- I: Alleen Nederlandse ingezetenen hebben toegang tot de coffeeshops

Zolang coffeeshops zich aan deze criteria houden, worden zij niet door het Openbaar Ministerie vervolgd. Er is hierbij sprake van een landelijk gedoogbeleid.

In de afgelopen jaren is gebleken dat er sprake is van drugsgelateerde overlast in de buurt van de beide coffeeshops, met name door straathandel. In zijn vergadering van 2 juli 2020 heeft de raad van Vlissingen de motie 'opschorten Ingezetenen criterium (I-criterium) in het Damoclesbeleid aangenomen. De burgemeester heeft toegezegd de mogelijkheid tot het opstarten van een pilot tot het opschorten van het I-criterium te onderzoeken. De pilot is uitgevoerd in de periode van 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2022. Het doel van de pilot is als volgt geformuleerd: inzicht verkrijgen in de effecten van het loslaten van het I-criterium voor

de overlast in de openbare ruimte in de nabijheid van de coffeeshops en daarbij in het bijzonder de effecten op de straathandel in drugs in de omgeving van de coffeeshops.

Proces uitvoering pilot

Het onderzoeksbureau Breuer & Intraval heeft gedurende de pilot drie metingen verricht om de effecten in kaart te brengen: een nulmeting voorafgaand aan de pilot, een 'lichte' tussenmeting in februari van dit jaar en een eindmeting in augustus. Zowel de nulmeting als de eindmeting zijn breed opgezet. Er zijn o.m. interviews gehouden met omwonenden, omwerken en coffeeshopbezoekers, tellingen en observaties uitgevoerd op locatie en ook zijn overlastmeldingen van politie en de gemeentelijke handhaving verzameld en geanalyseerd. Naast het onderzoek om de gevolgen van het opschorten van het I-criterium te kunnen monitoren, zijn er een aantal flankerende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de pilot goed verloopt. Deze maatregelen betreffen onder meer de inzet van beveiliging in de coffeeshops en verkeersmaatregelen waaronder de realisatie van kort parkeerplaatsen in de buurt van beide coffeeshops. In de eindmeting is het effect van de flankerende maatregelen ook onderzocht en geëvalueerd.

Gedurende de uitvoering van de pilot is regelmatig contact onderhouden met de doelgroepen die gevolgen kunnen ondervinden van de situatie. Er heeft periodiek overleg plaatsgevonden met de coffeeshophouders. Bewoners en ondernemers in de buurt zijn over de voortgang geïnformeerd via bewonersbrieven en de wijktafels Centrum en Scheldebuurt. Deze doelgroepen worden nu ook betrokken bij de vraag wat te doen na afloop van de pilot. Op bestuurlijk niveau is er overleg geweest met de gemeenten Goes en Terneuzen, waar ook coffeeshops zijn gevestigd. Ook zijn de politie en het Openbaar Ministerie tussentijds geïnformeerd via de 'driehoek'. Via raadsinformatiebrieven is de raad op de hoogte gehouden van de voortgang.

Resultaten eindmeting

De uitkomsten van de eindmeting zijn in de rapportage verwerkt (*zie bijlage*). Een aantal zaken kunnen worden geconstateerd:

- Uit de rapportage blijkt dat de (zichtbare) straathandel in drugs in de directe omgeving van de coffeeshops nagenoeg is verdwenen. Dit wordt door omwonenden gerapporteerd en bevestigd door interviews en veldwerkverslagen.
- Omwonenden en omwerkenden zijn in het algemeen tevreden over de leefbaarheid in de buurt van de beide coffeeshops. Het merendeel van de ondervraagden is zowel bij de nulmeting als bij de eindmeting van mening dat de leefbaarheid in de buurt niet beïnvloed wordt door de aanwezigheid van de coffeeshops.
- Er wordt nog steeds (verkeers)overlast ervaren ondanks de getroffen verkeersmaatregelen; dit was voor aanvang van de pilot ook al het geval. De infrastructuur rondom de coffeeshops is niet berekend op de verkeersstromen. De realisatie van de kort parkeerplaatsen op de Aagje Dekenstraat en het Bellamypark is weliswaar nuttig gebleken, maar eigenlijk een druppel op een gloeiende plaat.
- Uit het onderzoek naar de effectiviteit van de flankerende maatregelen blijkt dat de inzet van de beveiliging als (zeer) positief wordt ervaren. De beveiliging geeft bezoekers een veilig gevoel en zorgt voor een rustiger straatbeeld.
- De beide coffeeshops bedienen hoofdzakelijk de eigen regio (Vlissingen en Middelburg).
- Er is slechts een beperkte aanwezigheid van toerisme waargenomen, zelfs nu de beperkende maatregelen naar aanleiding van COVID-19 zijn opgeheven en er vooral deze zomer weer toeristen naar het centrum van Vlissingen zijn gekomen.
- Bij coffeeshops Purple is het opvallend drukker geworden, vooral door de toestroom van niet-ingezetenen (arbeidsmigranten) die wel in Nederland verblijven maar niet in Nederland ingeschreven staan. Dit heeft echter vooralsnog niet geleid tot extra overlast.

Voornemen tot niet langer handhaven I-criterium

Op grond van de uitkomsten van de eindmeting kan worden geconstateerd dat door het opschorten van het Ingezetenen criterium de overlast rondom de coffeeshops aanzienlijk is afgenomen. Gelet op de uitkomsten van de eindmeting en de door u ingediende motie zijn wij voornemens om het Ingezetenen criterium na afloop van de pilot definitief los te laten en niet meer te gaan handhaven op het I-criterium. De coffeeshophouder hoeft in de nieuwe situatie derhalve niet meer vast te stellen dat degene die hij toegang verleent tot de coffeeshop en degene aan wie hij verkoopt, inderdaad ingezetene van Nederland is. Dit betreft aldus een voorgenomen beleidswijziging voor de gemeente Vlissingen waarbij een van de criteria van het landelijke gedoogbeleid (AHOJGI-criteria) wordt losgelaten.

Wel worden er voorwaarden verbonden aan de nieuwe situatie:

1. De inzet van beveiliging is als positief ervaren en wordt als voorwaarde opgenomen in de nieuwe vergunningssituatie. Het gaat dan om de inzet van 1 gecertificeerde beveiligers in beide coffeeshops op alle dagen voor 40 uur per week. De beveiligers zijn gastheer voor de buurt en spreekt overlastgevers aan. De uitwerking van de rol en bevoegdheden van de beveiligers wordt nog verder uitgewerkt in de vergunningsvoorwaarden.
2. Omdat de kort parkeerplaatsen wel nuttig zijn gebleken, worden de kort parkeerplekken van 15 minuten op de Aagje Dekenstraat en Bellamypark gehandhaafd.
3. De situatie rondom de coffeeshops wordt ook in de komende periode blijvend gemonitord samen met het O.M. en de politie.

Adviezen en reacties van de gemeenten Goes en Terneuzen, de 'driehoek' en de coffeeshophouders

De bovenstaande voorstellen zijn in de afgelopen periode ter consultatie voorgelegd aan de gemeenten Goes en Terneuzen, de politie en het Openbaar Ministerie en aan de coffeeshophouders zelf. In de gemeenten Goes en Terneuzen zijn ook coffeeshops gevestigd waar het I-criterium wordt gehandhaafd. De gemeenten geven aan geen noemenswaardige (overlast) effecten te ervaren als gevolg van de pilot en adviseren positief ten aanzien van het voornemen om in Vlissingen het I-criterium niet langer te gaan handhaven. Politie en Openbaar Ministerie staan eveneens positief ten aanzien van de beleidswijziging. Wel wordt aan de gemeente meegegeven de overlast situatie rondom de beide coffeeshops goed te blijven monitoren en met de coffeeshophouders concrete afspraken te maken over te nemen maatregelen indien de overlastsituatie toch onverhoopt zou escaleren. Ten slotte hebben ook de coffeeshophouders ingestemd met de beleidswijziging nadat zij op 4 november jl. zijn geïnformeerd over de uitkomsten van de pilot. Zij zullen een nieuwe aanvraag indienen voor een exploitatievergunning en medewerking verlenen aan de uitvoering van een Bibob onderzoek.

Kanttekeningen en risico's

We constateren dat het aantal bezoekers bij coffeeshop Purple in het afgelopen jaar aanzienlijk is toegenomen. Dit kan op termijn leiden tot nieuwe (parkeer)overlast en druk op de buitenruimte. De situatie rondom de beide coffeeshops zal ook na afloop van de pilot dan ook voortdurend worden gemonitord. Een tweede kanttekening betreft de situatie inzake COVID-19. Ten tijde van de nulmeting golden maatregelen ter bestrijding van COVID-19, zoals beperkte openingstijden van horecagelegenheden en negatieve reisadviezen voor buitenlandse toeristen. Ook bij de tussenmeting waren nog enkele maatregelen van kracht. Bij de eindmeting gelden geen beperkende maatregelen meer. Hier is bij het interpreteren van de onderzoeksresultaten rekening mee gehouden.

Inrichten ambtelijk proces en juridische advisering

Om deze beleidswijziging te effectueren wordt de beleidsnota artikel 13b Opiumwet Vlissingen 2021 aangepast. Voorts wordt voor beide coffeeshops een nieuwe exploitatievergunning met gedoogcomponent opgesteld conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Daarvoor wordt een nieuwe aanvraagprocedure doorlopen. Onderdeel

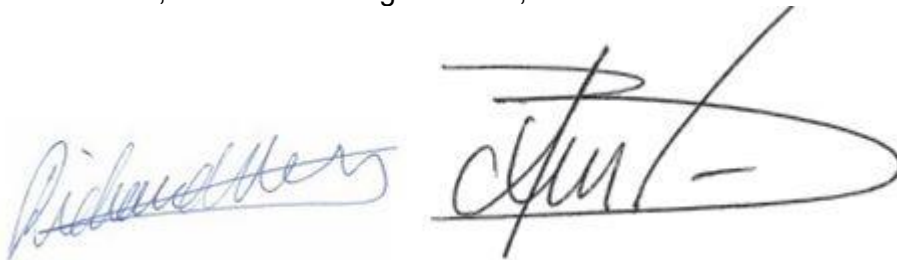
van de aanvraagprocedure is ten slotte het uitvoeren van een Bibob-onderzoek. Gedurende de aanvraag- en beoordelingsperiode van de aanvraag voor de nieuwe exploitatievergunning loopt het huidige regime door waarbij niet wordt gehandhaafd op het I-criterium.

Reactie op voorgenomen besluit

Wij stellen uw raad in de gelegenheid om wensen en bedenkingen te uiten tegen het voorgenomen besluit om het I-criterium niet meer te gaan handhaven na afloop van de pilot. Deze raadsinformatiebrief wordt conform de gemaakte afspraken van de notitie Nieuwe Raad Nieuwe Kansen zoals vastgesteld door de raad op 15 december 2022 geagendeerd voor de commissie Algemeen & Sociaal van 19 januari 2023 waar u in de gelegenheid gesteld wordt dit voorgenomen besluit te bespreken. U kunt uw wensen en bedenkingen ook schriftelijk sturen aan de griffie op het email adres griffie@vlissingen.nl. De reactietermijn verloopt twee weken na de commissievergadering op 2 februari 2023.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Vlissingen,
de secretaris, de burgemeester,

Two handwritten signatures in blue ink. The signature on the left is 'R.D.A. Wiskerke' and the signature on the right is 'A.R.B. van den Tillaar'.

drs. R.D.A. Wiskerke drs. A.R.B. van den Tillaar